

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

1 Αυγούστου 2018

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3158

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 1459/22109

Έγκριση του Κανονισμού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών με τίτλο «Σχεδιασμός Ανθεκτικών, Βιώσιμων και Ευφυών Υποδομών».

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 4485/2017 (ΦΕΚ/4-8-2017, τ.Α') «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» και ειδικότερα τα άρθρα 30 έως και 37, 45 και 85,

2. Την αριθμ. 163204/Ζ1 ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ/29-9-2017 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4485/2017 (Α' 114) για θέματα μεταπτυχιακών σπουδών και εκπόνησης διδακτορικών διατριβών-λοιπά θέματα»,

3. Τις διατάξεις του ν. 4521/2018 (ΦΕΚ 38/2.3.2018/τ.Α') «Ίδρυση Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και άλλες διατάξεις»,

4. Την παρ. 3ε, του άρθρου 9, του ν. 3685/2008 «Θεσμικό πλαίσιο για τις μεταπτυχιακές σπουδές» (ΦΕΚ 148/16-7-2008, τ.Α'),

5. Τις διατάξεις του ν. 4009/2011 «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων», (ΦΕΚ 195/6-9-2011, τ.Α'), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν,

6. Τις διατάξεις του ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 83/11-5-2016, τ.Α'), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν,

7. Την απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών (συνεδρίαση 24/13.6.2018),

8. Την απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Πατρών (συνεδρίαση 137/21.6.2018),

9. Το γεγονός ότι με την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, ομόφωνα αποφασίζει:

Την έγκριση του Κανονισμού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών

με τίτλο «Σχεδιασμός Ανθεκτικών, Βιώσιμων και Ευφυών Υποδομών», ως ακολούθως:

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΔΕ = Διπλωματική Εργασία

ΔΜΣ = Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

ΔΣ = Διευθυντής Σπουδών του ΠΜΣ

ΕΑΥ = Επιτροπής Αξιολόγησης Υποψηφίων

ΕΚ = Επιβλέπων καθηγητής

ΕΜΣ = Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών

ΜΦ = Μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια

ΠΜΣ = Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

ΣΕ = Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ

ΣΤ = Συνέλευση του Τμήματος

ΤΕΕ = Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή

Ο δεύτερος κύκλος σπουδών της ανώτατης εκπαίδευσης συνίσταται στην παρακολούθηση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ), το οποίο ολοκληρώνεται με την απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ). Τα ΠΜΣ εντάσσονται στο στρατηγικό σχεδιασμό των ΑΕΙ, διέπονται από επιστημονική συνοχή και αποσκοπούν:

α) στην περαιτέρω προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας και των τεχνών, καθώς και την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας,

β) στην υψηλού επιπέδου εξειδίκευση των πτυχιούχων σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες περιοχές συγκεκριμένων γνωστικών κλάδων, ειδικές θεματικές ενότητες ή επιμέρους κλάδους των γνωστικών αντικειμένων του πρώτου κύκλου σπουδών των οικείων Τμημάτων, καθώς και στην παραγωγή και μετάδοση γνώσεων, τεχνογνωσίας, μεθοδολογιών εργαλείων και ερευνητικών αποτελεσμάτων στον επιστημονικό χώρο που δραστηριοποιείται το κάθε Τμήμα.

Το σχέδιο Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών συμπληρώνει τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ του ν. 4485/2017 (ΦΕΚ 114/τ.Α'/4.8.2017): «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» και έχει ως στόχο να συμβάλλει σε ένα είδος εναρμόνισης όλων των μεταπτυχιακών σπουδών του Πανεπιστημίου, στο πλαίσιο των κατευθύνσεών του, με παράλληλη διατήρηση των βαθμών ελευθερίας και των δυνατοτήτων καινοτομίας τους, που προκύπτουν εξαιτίας ιδιαιτεροτήτων κάθε μεταπτυχιακού προγράμματος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Άρθρο 1. Εισαγωγή
- Άρθρο 2. Σκοπός
- Άρθρο 3. Όργανα και Μέλη του ΠΜΣ
- Άρθρο 4. Εισαγωγή Μεταπτυχιακών Φοιτητών
- Άρθρο 5. Εγγραφές-Δηλώσεις μαθημάτων
- Άρθρο 6. Εκπαιδευτική Δομή του ΠΜΣ
- Άρθρο 7. Διπλωματική εργασία
- Άρθρο 8. Λοιπές υποχρεώσεις Μεταπτυχιακών Φοιτητών
- Άρθρο 9. Απονομή και βαθμός ΔΜΣ
- Άρθρο 10. Λογοκλοπή
- Άρθρο 11. Φοιτητικές Παροχές
- Άρθρο 12. Θέματα του Παραρτήματος Διπλώματος
- Άρθρο 13. Διοικητική Υποστήριξη - Υλικοτεχνική Υποδομή
- Άρθρο 14. Θέματα χρηματοδότησης του ΠΜΣ
- Άρθρο 15. Αξιολόγηση
- Άρθρο 16. Λοιπές ρυθμίσεις
- Άρθρο 17. Μεταβατικές ρυθμίσεις
- Άρθρο 18. Παραρτήματα

Άρθρο 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών επανιδρύθηκε με την αριθμ. 823/12756 απόφαση (ΦΕΚ 1609/9-5-2018, τ.Β') και ισχύει, όπως ενεκρίθη από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Πατρών (αρ. συνεδρ. 134/20-4-2018) και τη Συνέλευση του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών (αρ. συνεδρ. 20/18-4-2018). Διέπεται από τις διατάξεις του ν. 3485/2017, του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές καθώς και του παρόντος Κανονισμού.

Άρθρο 2
ΣΚΟΠΟΣ

Το ΠΜΣ «Σχεδιασμός Ανθεκτικών, Βιώσιμων και Ευφυών Υποδομών» αποσκοπεί στην εκπαίδευση Επιστημόνων που έχουν εμβαθύνει σε συγκεκριμένο πεδίο της Επιστήμης του Πολιτικού Μηχανικού και έχουν την υποδομή για προσφορά εξειδικευμένου έργου και για ανεξάρτητη και πρωτότυπη έρευνα.

Το ΠΜΣ οδηγεί αποκλειστικά στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) στο Σχεδιασμό Ανθεκτικών, Βιώσιμων και Ευφυών Υποδομών, στις ακόλουθες ειδικεύσεις: (i) Υλικά, Κατασκευές και Γεωτεχνικά Έργα Υψηλής Επιτελεστικότητας, (ii) Υδραυλική και Περιβαλλοντική Μηχανική για Βιώσιμες Υποδομές και (iii) Ευφυή Συστήματα Μεταφορών και Διαχείρισης Έργων.

Περισσότερες πληροφορίες για το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ παρέχονται στην ιστοσελίδα: <http://www.civil.upatras.gr/el/MetaptixiakhEkpaideysh/>

Άρθρο 3
Όργανα και μέλη του ΠΜΣ

3.1. Στα διοικητικά όργανα συμμετέχουν μέλη ΔΕΠ (Καθηγητές και Λέκτορες) του Πανεπιστημίου Πατρών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 36 του ν. 4485/2017 καθώς και του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές του Πανεπιστημίου Πατρών. Για την οργάνωση και λειτουργία του ΠΜΣ, αρμόδια όργανα είναι τα εξής:

α) Η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Πατρών είναι το αρμόδιο όργανο για τα θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού, οργανωτικού και οικονομικού χαρακτήρα του ΠΜΣ.

β) Η Συνέλευση του Τμήματος (ΣΤ) συγκροτείται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 21 του ν. 4485/2017. Η Συνέλευση έχει τις κατωτέρω αρμοδιότητες, καθώς και την αρμοδιότητα για κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται από επί μέρους διατάξεις:

=> Εισηγείται στη Σύγκλητο δια της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών για την αναγκαιότητα ίδρυσης ΠΜΣ.

=> Εκλέγει για διετή θητεία τη Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ) του ΠΜΣ.

=> Ορίζει τον Διευθυντή Σπουδών (ΔΣ) του ΠΜΣ μαζί με τον αναπληρωτή του

=> Επιλέγει τους εισακτέους Μεταπτυχιακούς Φοιτητές (ΜΦ) μετά από εισήγηση της ΣΕ.

=> Κατανέμει το διδακτικό έργο στους διδάσκοντες των μεταπτυχιακών μαθημάτων.

=> Καλεί από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, ως επισκέπτες, για την κάλυψη εκπαιδευτικών αναγκών του ΠΜΣ, καταξιωμένους επιστήμονες σύμφωνα με το άρθρο 36, παράγραφος 5 του ν. 4485/2017.

=> Συγκροτεί τις Τριμελείς Εξεταστικές Επιτροπές (ΤΕΕ) για την εξέταση των Διπλωματικών Εργασιών (ΔΕ) μετά από εισήγηση του επιβλέποντος.

=> Απονέμει τα Διπλώματα Μεταπτυχιακών Σπουδών μετά από έλεγχο της Γραμματείας του Τμήματος και διαπίστωση της επιτυχούς ολοκλήρωσης της φοίτησης στο ΠΜΣ από τον Διευθυντή Σπουδών.

γ) Η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ (ΣΕ) απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, τα οποία έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο ή την επίβλεψη διδακτορικών διατριβών, τα οποία εκλέγονται από τη Συνέλευση και έχει την ακόλουθη σύνθεση:

Δύο (2) μέλη ΔΕΠ που συμμετέχουν στην ειδίκευση (i), Δύο (2) μέλη ΔΕΠ που συμμετέχουν στην ειδίκευση (ii), Ένα (1) μέλος ΔΕΠ που συμμετέχει στην ειδίκευση (iii).

Η Συντονιστική Επιτροπή είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και το συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και ειδικότερα:

=> Αξιολογεί τους υποψήφιους για εισαγωγή στο πρόγραμμα και εισηγείται σχετικά στη Συνέλευση.

=> Εισηγείται προς τη Συνέλευση τον ορισμό επιβλέποντος, μετά από πρόταση του μεταπτυχιακού φοιτητή και σύμφωνη γνώμη του προτεινόμενου.

=> Εξετάζει αιτήσεις μεταπτυχιακών φοιτητών για αναστολή φοίτησης ή παράτασης του χρόνου σπουδών και εισηγείται προς τη Συνέλευση.

δ) Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΕΜΣ): αποτελείται από τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, ο οποίος εκτελεί χρέη προέδρου και τους Κοσμητόρες ως μέλη και έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 32 του ν. 4485/2017.

ε) Ο Διευθυντής Σπουδών του ΠΜΣ (ΔΣ) είναι μέλος ΔΕΠ του Τμήματος, της πρώτης βαθμίδας ή της βαθμίδας του Αναπληρωτή Καθηγητή. Προεδρεύει της Συντονιστικής Επιτροπής και ορίζεται μαζί με τον Αναπληρωτή του με απόφαση της Συνέλευσης για διετή θητεία, η οποία μπορεί να ανανεωθεί μία φορά. Ο ΔΣ εισηγείται στη Συ-

νέλευση κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική λειτουργία του ΠΜΣ.

στ) Ο Αναπληρωτής Πρυτάνεως Ακαδημαϊκών και Διεθνών Θεμάτων του Πανεπιστημίου Πατρών έχει την εποπτεία και τον γενικότερο συντονισμό των μεταπτυχιακών σπουδών, σε επίπεδο Ιδρύματος.

3.2 Τη διδασκαλία του ΠΜΣ μπορούν να αναλαμβάνουν οι αναφερόμενοι στις διατάξεις του άρθρου 36 του ν. 4485/2017.

Στις υποχρεώσεις των διδασκόντων περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η περιγραφή του μαθήματος ή των διαλέξεων, η παράθεση σχετικής βιβλιογραφίας, ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος, η επικοινωνία με τους/τις μεταπτυχιακούς/κες φοιτητές/τριες.

Άρθρο 4

Εισαγωγή Μεταπτυχιακών Φοιτητών

4.1 Για την εισαγωγή ΜΦ η ΣΕ εισηγείται κάθε χρόνο προς τη Συνέλευση (α) τη δημοσίευση πρόσκλησης για υποβολή αιτήσεων από ενδιαφερόμενους για εισαγωγή στο ΠΜΣ κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος, (β) το περιεχόμενο της πρόσκλησης, (γ) τις διαδικασίες επιλογής (δ) την κατανομή εισακτέων στις ειδικεύσεις και (ε) την καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων και δικαιολογητικών, η οποία είναι το αργότερο το τέλος Ιουνίου. Το περιεχόμενο της πρόσκλησης εγκρίνεται από τη Συνέλευση και δημοσιεύεται από το Πανεπιστήμιο Πατρών με ευθύνη του Τμήματος, ενώ το σχετικό κόστος βαρύνει το ΠΜΣ.

Ταυτόχρονα με την αίτησή του κάθε ενδιαφερόμενος δηλώνει την ειδίκευση που επιθυμεί να παρακολουθήσει. Η επιλογή των εισακτέων για μεταπτυχιακές σπουδές γίνεται από τη ΣΕ, η οποία εκτελεί χρέη Επιτροπής Αξιολόγησης Υποψηφίων (ΕΑΥ), και επικυρώνεται από την Συνέλευση. Η επιλογή γίνεται με ενιαία κριτήρια για όλες τις ειδικεύσεις του προγράμματος. Εάν βάσει των ενιαίων κριτηρίων δεν μπορούν να καλυφθούν όλες οι προβλεπόμενες θέσεις για κάποια ειδίκευση, μπορεί να γίνει ανακατανομή των θέσεων αυτών στις υπόλοιπες ειδικεύσεις. Εφόσον προβλέπονται συνεντεύξεις, αυτές γίνονται από τη ΣΕ.

Η επιλογή ολοκληρώνεται πριν την έναρξη των θερινών διακοπών κάθε έτους. Στην περίπτωση που δεν συμπληρωθεί ο μέγιστος προβλεπόμενος αριθμός εισαγομένων στο πρόγραμμα, είναι δυνατή η επανεξέταση το Σεπτέμβριο αιτήσεων, οι οποίες είχαν υποβληθεί μέχρι την καταληκτική ημερομηνία.

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά περιλαμβάνονται στο Παράρτημα 1, καθώς και στην προκήρυξη κάθε έτους. Οι υποψήφιοι υποβάλλουν την αίτησή τους ηλεκτρονικά στο portal: https://matrix.upatras.gr/sap/bc/webdynpro/sap/zups_pg_adm#.

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορούν να απευθύνονται στη Γραμματεία του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών, Πανεπιστήμιο Πατρών, Τηλ.: 2610 996502, όλες τις εργάσιμες ημέρες, και ώρες από 8:30 - 14:30.

4.2 Στο ΠΜΣ γίνονται δεκτοί:

(α) διπλωματούχοι ή πτυχιούχοι Τμημάτων Πολιτικών Μηχανικών Πανεπιστημίων ή Πολυτεχνείων της ημε-

δαπής ή ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής, διπλωματούχοι ή πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων Μηχανικών Πανεπιστημίων ή Πολυτεχνείων της ημεδαπής ή ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής, πτυχιούχοι Τμημάτων Σχολών Θετικών Επιστημών Πανεπιστημίων, πτυχιούχοι Στρατιωτικών Σχολών, ΤΕΙ και ΑΣΠΑΙΤΕ των Τμημάτων γνωστικού αντικείμενου συναφούς με αυτό του Πολιτικού Μηχανικού.

(β) Τελειόφοιτοι των αντιστοιχών Τμημάτων της παραγράφου (α) με την προϋπόθεση ότι θα έχουν ολοκληρώσει όλες τις υποχρεώσεις για την απονομή του διπλώματος ή του πτυχίου τους και θα έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τυχόν καθορισθείσες εξετάσεις προπτυχιακών μαθημάτων του Τμήματος, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παράγραφο 4.4, μέχρι την έναρξη του πρώτου διδακτικού εξαμήνου του ΠΜΣ.

Σε όλες τις περιπτώσεις, οι επιλεγέντες θα πρέπει να προσκομίσουν όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά μέχρι τη λήξη των εγγραφών.

4.3 Ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών ανά διδάσκοντα ορίζεται σε τρεις (3) (βλέπε άρθρο 45, παράγραφος 1β του ν. 4485/2017).

Ο αριθμός των εισακτέων ορίζεται κατ' ανώτατο όριο στους τριάντα πέντε (35).

Τα μέλη των κατηγοριών ΕΕΠ, καθώς και ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ του Τμήματος που πληρούν τις προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 34 του ν. 4485/2017, μπορούν μετά από αίτησή τους να εγγραφούν ως υπεράριθμοι, και μόνο ένας κατ' έτος και ανά ΠΜΣ, μόνο στο ΠΜΣ που οργανώνεται σε Τμήμα του Ιδρύματος όπου υπηρετούν, το οποίο είναι συναφές με το αντικείμενο του τίτλου σπουδών και του έργου που επιτελούν στο Τμήμα οικείο Ίδρυμα.

Ο μέγιστος αριθμός πτυχιούχων Τμημάτων Σχολών Θετικών Επιστημών Πανεπιστημίων και πτυχιούχων Στρατιωτικών Σχολών/ΤΕΙ/ΑΣΠΑΙΤΕ που γίνονται δεκτοί στο ΠΜΣ είναι πέντε (5) και τρεις (3) αντίστοιχα.

Μεταπτυχιακοί φοιτητές που προέρχονται από διεθνή προγράμματα (π.χ. Erasmus) και ικανοποιούν τις γενικές προϋποθέσεις εγγραφής, εντάσσονται στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα με εισήγηση της ΣΕ και απόφαση της Συνέλευσης εκτός της γενικής διαδικασίας προκήρυξης και επιλογής και σε συνδυασμό με τους ειδικούς όρους που προβλέπει το σχετικό διεθνές πρόγραμμα.

4.4 Η επιλογή γίνεται βάσει των κριτηρίων που αναφέρονται στην πρόσκληση και στα οποία περιλαμβάνονται ο γενικός βαθμός του πτυχίου/διπλώματος, η βαθμολογία στα προπτυχιακά μαθήματα που είναι σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ, η επίδοση σε διπλωματική εργασία, όπου αυτή προβλέπεται στο προπτυχιακό επίπεδο και η τυχούσα ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα του υποψηφίου. Σε περίπτωση ισοβαθμίας οι υποψήφιοι καλούνται από τη ΣΕ σε συνέντευξη.

Επιπλέον, υποψήφιοι μη Πολιτικοί Μηχανικοί, απόφοιτοι Πολυτεχνικών Σχολών, οφείλουν, εφόσον επιλεγούν, να εξεταστούν επιτυχώς σε τέσσερα (4) προπτυχιακά μαθήματα του Τμήματος, ενώ απόφοιτοι μη Πολυτεχνικών Σχολών σε έξι (6) προπτυχιακά μαθήματα του Τμήματος πριν την εγγραφή τους στο πρόγραμμα. Τα ανά ειδίκευ-

ση του ΠΜΣ εξεταζόμενα μαθήματα αναφέρονται στο Παράρτημα 4 του παρόντος κανονισμού. Η εξεταστέα ύλη και ενδεικτική βιβλιογραφία αναφέρονται στα περιγράμματα των μαθημάτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Οι ημερομηνίες διεξαγωγής των εξετάσεων καθορίζονται στη πρόσκληση.

4.5 Η Συντονιστική Επιτροπή καταρτίζει πίνακα επιτυχόντων, ο οποίος επικυρώνεται από την Συνέλευση, λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω κριτήρια, καθώς και εκείνα τα οποία καθορίζονται στην πρόσκληση.

Άρθρο 5

Εγγραφές - Δηλώσεις Μαθημάτων

5.1 Η εγγραφή των εισακτέων ΜΦ κάθε έτους στο αρχείο μεταπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος πραγματοποιείται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 68 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών.

Για λόγους εξαιρετικής ανάγκης, είναι εφικτή η εγγραφή εντός μηνός από τη λήξη της προθεσμίας, με απόφαση της Συνέλευσης, μετά από αιτιολογημένη αίτηση του ενδιαφερομένου.

Η μη πραγματοποίηση εκ μέρους του ενδιαφερομένου της αρχικής εγγραφής μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες ισοδυναμεί με μη αποδοχή της έγκρισης για εισαγωγή στο πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος. Πέραν της εγγραφής στη Γραμματεία του Τμήματος οι φοιτητές εγγράφονται και ηλεκτρονικά στην Ηλεκτρονική Γραμματεία του Πανεπιστημίου Πατρών.

5.2 Οι ΜΦ υποχρεούνται να ανανεώνουν την εγγραφή τους ανά εξάμηνο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 69 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών εντός των δύο πρώτων εβδομάδων του αντίστοιχου διδακτικού εξαμήνου. Ο ΜΦ δηλώνει σε ειδικό έντυπο τα μεταπτυχιακά μαθήματα που θα παρακολουθήσει κατά το τρέχον εξάμηνο των σπουδών του. Το ειδικό έντυπο υπογράφεται από τον επιβλέποντα του ΜΦ, ή, αν δεν έχει ορισθεί επιβλέπων, από μέλος της ΣΕ της ειδικότητας που ακολουθεί ο ΜΦ και κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος. Εκτός της κατάθεσης του ειδικού εντύπου στη Γραμματεία του Τμήματος, ο ΜΦ εγγράφεται και στην Ηλεκτρονική Γραμματεία εντός της προθεσμίας που ανακοινώνει η Γραμματεία του Τμήματος.

5.3 Μετά την παρέλευση της προθεσμίας για την ηλεκτρονική εγγραφή, η Γραμματεία του Τμήματος ελέγχει τη συμβατότητα των στοιχείων που εισήγαγε ο ΜΦ στην Ηλεκτρονική Γραμματεία με τα στοιχεία του ειδικού εντύπου που κατέθεσε στη Γραμματεία του Τμήματος. Εάν διαπιστωθούν αποκλίσεις, η Γραμματεία του Τμήματος διορθώνει τα στοιχεία της Ηλεκτρονικής Γραμματείας βάσει των στοιχείων του ειδικού εντύπου και ενημερώνει σχετικά τον φοιτητή.

5.4 Αντικατάσταση μαθήματος (πλην των υποχρεωτικών) επιτρέπεται κατά τις τρεις πρώτες εβδομάδες κάθε διδακτικού εξαμήνου. Το ειδικό έντυπο υπογράφεται από τον επιβλέποντα του φοιτητή ή αν δεν έχει ορισθεί επιβλέπων, από εκπρόσωπο της κατεύθυνσης

στη ΣΕ, πριν κατατεθεί στη Γραμματεία του Τμήματος. Εάν η αντικατάσταση μαθήματος γίνει σε χρόνο που δεν είναι δυνατή η πρόσβαση του φοιτητή στην Ηλεκτρονική Γραμματεία, η μεταβολή καταχωρείται στην Ηλεκτρονική Γραμματεία από τη Γραμματεία του Τμήματος μετά από απόφαση της Συνέλευσης.

5.5 Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί να δοθεί αναστολή φοίτησης για δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα με απόφαση της Συνέλευσης, μετά από αιτιολογημένη αίτηση του ενδιαφερομένου, την οποία συνυπογράφει και ο επιβλέπων, και εισήγηση της ΣΕ. Εάν η αίτηση αναστολής φοίτησης που καταθέτει ο ΜΦ αφορά μέρος του εξαμήνου σπουδών το οποίο διανύει, τότε η αναστολή φοίτησης δίδεται από την αρχή του εξαμήνου αυτού.

5.6 Είναι δυνατόν και μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις να χορηγείται παράταση σπουδών για μέχρι δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, κατόπιν αιτιολογημένης αίτησης του ΜΦ, η οποία συνυπογράφεται από τον επιβλέποντα, εισήγησης της ΣΕ και απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος.

5.7 Φοιτητής, που δεν ανανέωσε την εγγραφή του για ένα (1) εξάμηνο και δεν έχει ζητήσει αναστολή, χάνει τη ιδιότητα του μεταπτυχιακού φοιτητή και διαγράφεται από τα μητρώα του ΠΜΣ.

5.8 Οι όροι φοίτησης που περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Σπουδών του ΠΜΣ γίνονται αποδεκτοί από κάθε υποψήφιο με την εγγραφή του. Ο υποψήφιος, πριν εγγραφεί, λαμβάνει γνώση αυτού του Κανονισμού.

Άρθρο 6

Εκπαιδευτική Δομή του ΠΜΣ

6.1 Διάρκεια και διάρθρωση Σπουδών - Διδακτικό ημερολόγιο

Η ελάχιστη διάρκεια σπουδών είναι δύο (2) εξάμηνα, συμπεριλαμβανομένου του χρόνου εκπόνησης της ΔΕ.

Η ανώτατη διάρκεια φοίτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο του χρόνου της κανονικής διάρκειας φοίτησης, όπως αυτή ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης εκάστου ΠΜΣ. Ως εκ τούτου, η ανώτατη διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ ανέρχεται σε τέσσερα (4) εξάμηνα.

Δυνατότητα μερικής φοίτησης παρέχεται (α) σε εργαζόμενους φοιτητές, και (β) σε εξαιρετικές περιπτώσεις και σε μη εργαζόμενους φοιτητές. Οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν σχετική αίτηση, στην οποία επισυνάπτουν τα κατάλληλα στοιχεία που τεκμηριώνουν τους λόγους, για τους οποίους ζητούν να ενταχθούν σε καθεστώς μερικής φοίτησης. Για την αποδοχή της αίτησης εισηγείται η ΣΕ και αποφασίζει η Συνέλευση. Η διάρκεια σπουδών μεταπτυχιακών φοιτητών, οι οποίοι εντάσσονται σε καθεστώς μερικής φοίτησης δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της ελάχιστης διάρκειας φοίτησης.

Οι περίοδοι των μαθημάτων και των εξετάσεων του ΠΜΣ ακολουθούν το ακαδημαϊκό ημερολόγιο, το οποίο καταρτίζεται από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Πατρών.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων/ασκήσεων και εξετάσεων κάθε εξαμήνου καταρτίζεται και ανακοινώνεται από τον ΔΣ τουλάχιστον ένα δεκαήμερο πριν από την έναρξη του εξαμήνου και των εξετάσεων, αντιστοίχως.

6.2 Μαθήματα

6.2.1 Τα προσφερόμενα μαθήματα καθορίζονται κάθε ακαδημαϊκό έτος με απόφαση της Συνέλευσης. Ο κατάλογος και το περιεχόμενο των μαθημάτων ανακοινώνονται από τη Γραμματεία και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Με πρόταση της Συνέλευσης και έγκριση της Συγκλήτου μπορεί να γίνεται τροποποίηση του προγράμματος των μαθημάτων και ανακατανομή μεταξύ των εξαμήνων.

Διδάσκοντες στο ΠΜΣ δύνανται να είναι οι προβλεπόμενοι στις παραγράφους 1, 2, 5 και 6 του άρθρου 36 του ν. 4485/2017.

Σε κάθε περίπτωση, απαγορεύεται η διδασκαλία μαθημάτων με μέσα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε ποσοστό μεγαλύτερο του τριάντα πέντε τοις εκατό (35%).

Η γλώσσα διδασκαλίας των μεταπτυχιακών μαθημάτων είναι η Ελληνική. Σε ειδικές περιπτώσεις (π.χ. για μαθήματα τα οποία προσφέρονται στα πλαίσια διεθνών συνεργασιών του Τμήματος με Πανεπιστήμια του εξωτερικού ή από επισκέπτες καθηγητές), με απόφαση της Συνέλευσης η γλώσσα διδασκαλίας μπορεί να είναι η Αγγλική.

6.2.2. Οι φοιτητές που εγγράφονται για ΠΜΣ υποχρεούνται να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν επιτυχώς σε έξι (6) εξαμηνιαία μαθήματα και να εκπονήσουν Διπλωματική Εργασία ή να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν επιτυχώς σε οκτώ (8) εξαμηνιαία μαθήματα (χωρίς υποχρέωση εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας).

Οι φοιτητές κάθε ειδικεύσεως του ΠΜΣ επιλέγουν μαθήματα από τον κατάλογο των μαθημάτων της ειδικεύσεως. Στον κατάλογο αυτό μπορούν να περιλαμβάνονται και μαθήματα που διδάσκονται σε άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών μετά από εισήγηση της ΣΕ, απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος και έγκριση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου.

6.2.3. Ο ΜΦ συμπληρώνει κατά την εγγραφή του ανά εξάμηνο το ειδικό έντυπο επιλογής μαθημάτων, εφόσον έχει εξασφαλίσει τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος. Μέχρι τον ορισμό του, χρέη επιβλέποντος ως προς την καθοδήγηση του φοιτητή για την επιλογή μαθημάτων εκτελεί το μέλος της ΣΕ της ειδικεύσεως που ακολουθεί ο ΜΦ.

6.2.4. Κάθε μεταπτυχιακό μάθημα αντιστοιχεί σε 7.5 Πιστωτικές Μονάδες (ΠΜ). Η Διπλωματική Εργασία αντιστοιχεί σε 15 ΠΜ. Το σύνολο των ΠΜ που απαιτούνται για την απόκτηση του ΔΜΣ ανέρχονται σε 60. Ο αριθμός ΠΜ είναι 30 ανά εξάμηνο.

6.2.5. Κάθε ΜΦ σε καθεστώς κανονικής φοίτησης (όχι μερικής) εγγράφεται στο πρώτο εξάμηνο σπουδών σε τέσσερα μαθήματα που αντιστοιχούν σε 30 πιστωτικές μονάδες και στο δεύτερο εξάμηνο σε δύο μαθήματα, εφόσον έχει επιλέξει να κάνει ΔΕ, ή σε τέσσερα μαθήματα. Και στις δύο περιπτώσεις οι πιστωτικές μονάδες του δεύτερου εξαμήνου είναι 30. Ο ελάχιστος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών είναι δύο (2) εξάμηνα. Οι ΜΦ σε καθεστώς μερικής φοίτησης πρέπει να εγγράφονται για υποχρεώσεις (μαθήματα ή ΔΕ) δεκαπέντε (15) πιστωτικών μονάδων σε κάθε εξάμηνο και ολοκληρώνουν τις σπουδές τους σε τέσσερα (4) εξάμηνα.

6.3 Παρακολούθηση μαθημάτων

Η παρακολούθηση της διδασκαλίας των μαθημάτων και των ασκήσεων (εργαστηριακών, κ.λπ.) είναι υποχρεωτική. Μεταπτυχιακός φοιτητής που απουσιάζει από περισσότερο του 1/6 των ωρών διδασκαλίας και ασκήσεων δε γίνεται δεκτός στην τελική εξέταση του μαθήματος και βαθμολογείται υποχρεωτικά με μηδέν στο μάθημα. Τα μαθήματα και τα εργαστήρια στα πλαίσια του ΠΜΣ πραγματοποιούνται στο Πανεπιστήμιο Πατρών.

6.4 Βαθμολογία-Εξετάσεις - Ορισμός ΕΚ και ΤΕΕ

6.4.1 Η επίδοση σε κάθε μάθημα αξιολογείται από τον/ους διδάσκοντα/ες και βαθμολογείται με την ισχύουσα, για τους προπτυχιακούς φοιτητές, κλίμακα βαθμολογίας. Συγκεκριμένα, οι βαθμοί που δίδονται, κυμαίνονται από μηδέν (0) μέχρι δέκα (10) με διαβαθμίσεις της ακέραιης ή μισής μονάδας. Προβιβάσιμοι βαθμοί είναι το 5 και οι μεγαλύτεροί του.

6.4.2 Η βαθμολογία των ΜΦ στα μαθήματα που παρακολουθούν καταχωρείται από τον διδάσκοντα στην Ηλεκτρονική Γραμματεία και κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος σε έντυπη μορφή εντός της προθεσμίας που ορίζεται από τη Γραμματεία του Τμήματος.

6.4.3 Ο μεταπτυχιακός φοιτητής δύναται να εξεταστεί στα μαθήματα και των δύο εξαμήνων κατά την επαναληπτική εξέταση του Σεπτεμβρίου.

6.4.4 Σε περίπτωση αποτυχίας σε μάθημα ή υπέρβασης του ορίου απουσιών, ο μεταπτυχιακός φοιτητής έχει τη δυνατότητα να επαναλάβει το μάθημα ή να το αντικαταστήσει με άλλο (εφόσον δεν πρόκειται για υποχρεωτικό μάθημα), με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος ή, αν δεν έχει ορισθεί επιβλέπων, μέλους της ΣΕ της ειδικεύσεως που ακολουθεί ο ΜΦ. Σε περίπτωση δεύτερης αποτυχίας σε μάθημα, στην οποία δεν προσμετράται η τυχόν αποτυχία σε εξέταση μαθήματος κατά την επαναληπτική εξέταση του Σεπτεμβρίου, ο μεταπτυχιακός φοιτητής διαγράφεται από το Πρόγραμμα, εκτός αν το μάθημα είναι το τελευταίο. Αντικατάσταση μετά από αποτυχία μπορεί να γίνει μόνο για ένα μάθημα και μόνο εφόσον αυτό δεν είναι υποχρεωτικό.

6.4.5 Σε περίπτωση δεύτερης αποτυχίας στο τελευταίο μάθημα, με το οποίο ο φοιτητής ολοκληρώνει τις υποχρεώσεις του στο ΠΜΣ, μετά από αίτηση του φοιτητή, δίνεται η δυνατότητα επανεξέτασής του από Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή, η οποία θα ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδασκων.

6.4.6 Για κάθε ΜΦ ορίζεται από τη Συνέλευση, μετά από πρόταση της ΣΕ, ένα μέλος ΔΕΠ, διδασκων του προγράμματος, ως επιβλέπων καθηγητής (ΕΚ) που έχει την ευθύνη καθοδήγησης του φοιτητή στην επιλογή μαθημάτων και επίβλεψης της διπλωματικής του εργασίας (εφόσον επιλέξει να εκπονήσει τέτοια εργασία). Ο ορισμός επιβλέποντος γίνεται το αργότερο εντός ενός μηνός από την έναρξη των μεταπτυχιακών μαθημάτων του πρώτου εξαμήνου σπουδών του φοιτητή. Μέχρι τον ορισμό του, χρέη επιβλέποντος ως προς την καθοδήγηση του φοιτητή για την επιλογή μαθημάτων εκτελεί το μέλος της ΣΕ της ειδικεύσεως που ακολουθεί ο ΜΦ. Ο ΕΚ έχει την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή.

6.4.7 Για τον ορισμό του επιβλέποντος, ο ενδιαφερόμενος φοιτητής συμπληρώνει ειδικό έντυπο επιλογής επιβλέποντος όπου εκφράζει την προτίμησή του και όπου καταχωρείται η σύμφωνη γνώμη του προτεινόμενου διδάσκοντος του προγράμματος.

6.4.8 Ο μεταπτυχιακός φοιτητής έχει τη δυνατότητα με αιτιολογημένη αίτησή του και για σοβαρούς λόγους να ζητήσει αλλαγή επιβλέποντος, προτείνοντας νέον επιβλέποντα, του οποίου τη σύμφωνη γνώμη πρέπει να έχει εξασφαλίσει. Επίσης ο επιβλέπων έχει τη δυνατότητα με αιτιολογημένη αίτησή του και για σοβαρούς λόγους να ζητήσει απαλλαγή από τον ορισμό του. Επί των αιτήσεων αποφασίζει η Συνέλευση.

6.4.9 Για την εξέταση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, ορίζεται από τη Συνέλευση, μετά από εισήγηση του επιβλέποντος, Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή (ΤΕΕ), στην οποία συμμετέχουν ο επιβλέπων και δύο (2) άλλα μέλη ΔΕΠ ή διδάσκοντες του ΠΜΣ ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ', οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και ανήκουν στην ίδια ή συγγενή ειδίκευση με αυτή, στην οποία εκπονήθηκε η εργασία. Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας μπορεί να ληφθεί και με τη σύμφωνη γνώμη μόνο των δύο μελών της ΤΕΕ, τα οποία και βαθμολογούν.

Σε περίπτωση αποτυχίας στην εξέταση της ΔΕ, ο φοιτητής μπορεί να επανεξετασθεί για μια ακόμη φορά, όχι νωρίτερα από τρεις μήνες, ούτε αργότερα από έξι, από την προηγούμενη εξέταση. Σε περίπτωση δεύτερης αποτυχίας ο φοιτητής διαγράφεται από το Πρόγραμμα μετά από απόφαση της Συνέλευσης.

6.4.10 Για την απονομή του ΔΜΣ, απαιτείται προαγωγικός βαθμός σε όλα τα μεταπτυχιακά μαθήματα και στη ΔΕ. Αν η εν λόγω προϋπόθεση δεν επιτευχθεί μέσα στην προβλεπόμενη προθεσμία, ο μεταπτυχιακός φοιτητής δικαιούται απλού πιστοποιητικού επιτυχούς παρακολούθησης των μαθημάτων, στα οποία έλαβε προαγωγικό βαθμό και αποχωρεί.

Άρθρο 7 Διπλωματική Εργασία

Για την εκπόνηση και συγγραφή της ΔΕ, ισχύουν οι όροι συγγραφής και δημοσιοποίησης διπλωματικών εργασιών του Τμήματος παρατίθενται στο Παράρτημα 2 του παρόντος.

7.1 Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας

Περί το τέλος του πρώτου εξαμήνου σπουδών, για τους ΜΦ οι οποίοι επιλέγουν να εκπονήσουν ΔΕ, ανακοινώνεται στη Συνέλευση η θεματική περιοχή της ΔΕ. Η ανακοίνωση της θεματικής περιοχής γίνεται με ειδικό έντυπο που συνυπογράφουν ο επιβλέπων και ο μεταπτυχιακός φοιτητής.

7.2 Συγγραφή διπλωματικής εργασίας

Η γλώσσα συγγραφής της διπλωματικής εργασίας είναι η Ελληνική. Σε ειδικές περιπτώσεις και μετά από αιτιολογημένη πρόταση του φοιτητή και του επιβλέποντος, εισήγηση της ΣΕ και απόφαση της Συνέλευσης, η διπλωματική εργασία μπορεί να γραφεί στα Αγγλικά, με υποχρεωτική - για τους Έλληνες φοιτητές-συγγραφή εκτενούς περίληψης τουλάχιστον 10 σελίδων στην Ελληνική

γλώσσα. Θέματα που αφορούν στη συγγραφή της ΔΕ, όπως π.χ., γραμματοσειρά, οδηγίες για την περίληψη, το περιεχόμενο, τη διάρθρωση και τον τρόπο παρουσίασης της εργασίας, ζητήματα βιβλιογραφίας, κ.λπ., παρατίθενται στο Παράρτημα 2 του παρόντος κανονισμού.

7.3 Παρουσίαση διπλωματικής εργασίας

Η παρουσίαση γίνεται ενώπιον της ΤΕΕ, η οποία ορίζει από τη Συνέλευση. Η διπλωματική εργασία βαθμολογείται από την ΤΕΕ, αμέσως μετά το πέρας παρουσιάσής της σε ανοικτό ακροατήριο. Η βαθμολόγηση στηρίζεται στην αξιολόγηση του επιστημονικού περιεχομένου, της αρτιότητας του κειμένου και της ποιότητας της παρουσίασης. Μαζί με το βαθμό της διπλωματικής εργασίας κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος και ένα αντίγραφο της εργασίας σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή. Ο ΕΚ καταχωρεί το βαθμό της ΔΕ και στην Ηλεκτρονική Γραμματεία.

Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, εφόσον εγκριθεί από την εξεταστική επιτροπή, αναρτάται στο αποθετήριο ΝΗΜΕΡΤΗΣ του Πανεπιστημίου Πατρών.

Άρθρο 8 Λοιπές Υποχρεώσεις ΜΦ

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν την υποχρέωση επικοινωνίας κατά τη διεξαγωγή εξεταστικού έργου προπτυχιακών μαθημάτων (π.χ. επιτηρήσεις εξετάσεων). Η ανάθεση του έργου επικοινωνίας γίνεται από τους Τομείς. Η μη συμμετοχή φοιτητή στην επικοινωνία εξεταστικού έργου που του έχει ανατεθεί χωρίς να έχει προηγηθεί έγκαιρη ενημέρωση του/ων διδάσκοντος/ων συνιστά παράπτωμα, το οποίο επισύρει την έγγραφη επίπληξη του φοιτητή από τον Πρόεδρο του Τμήματος. Δεύτερη αδικαιολόγητη μη συμμετοχή φοιτητή στο εξεταστικό έργο μαθήματος αποτελεί λόγο διαγραφής του από το πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών, μετά από εισήγηση της ΣΕ και απόφαση της Συνέλευσης, αφού προηγουμένως δοθεί στο/στη φοιτητή/τρια η δυνατότητα να εκθέσει, προφορικώς ή γραπτώς, τις απόψεις του/της επί του θέματος.

Άρθρο 9 Απονομή και Βαθμός ΔΜΣ

9.1 Προϋποθέσεις Απονομής ΔΜΣ

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής ολοκληρώνει τις σπουδές του και λαμβάνει το πτυχίο/δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών, όταν εκπληρώσει όλες τις, υπό του Προγράμματος και του Εσωτερικού Κανονισμού λειτουργίας για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές του Πανεπιστημίου Πατρών, προβλεπόμενες υποχρεώσεις. Η απονομή του ΔΜΣ αποφασίζεται από τη Συνέλευση μετά από εισήγηση του Διευθυντή Σπουδών, μετά το τέλος των εξεταστικών περιόδων.

ΔΜΣ δεν απονέμεται σε φοιτητή του οποίου ο τίτλος σπουδών πρώτου κύκλου από ίδρυμα της αλλοδαπής δεν έχει αναγνωρισθεί από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης - ΔΟΑΤΑΠ, σύμφωνα με το ν. 3328/2005 (Α' 80).

9.2 Υπολογισμός βαθμού ΔΜΣ

Ο τελικός βαθμός του ΔΜΣ προκύπτει από τον βαθμό των μεταπτυχιακών μαθημάτων και τον βαθμό της ΔΕ.

Ο βαθμός του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) προκύπτει από τον σταθμικό μέσο όρο των μαθημάτων του ΠΜΣ και της Διπλωματικής Εργασίας (η στάθμιση γίνεται από τις πιστωτικές μονάδες των μαθημάτων και της διπλωματικής εργασίας) και υπολογίζεται, με ακρίβεια δευτέρου δεκαδικού ψηφίου, με τον ακόλουθο τρόπο:

Ο βαθμός κάθε μαθήματος και της διπλωματικής εργασίας (όπου προβλέπεται), πολλαπλασιάζεται με τον αντίστοιχο αριθμό πιστωτικών μονάδων (ECTS) και το άθροισμα των γινομένων διαιρείται με τον ελάχιστο αριθμό πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του ΔΜΣ.

Ο βαθμός του ΔΜΣ πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών του ΜΦ. Στα απονεμόμενα ΔΜΣ αναγράφεται χαρακτηρισμός Καλώς, Λίαν Καλώς, Άριστα που αντιστοιχεί σε:

=> «Άριστα» από 8,50 έως 10

=> «Λίαν Καλώς» από 6,50 έως 8,49

=> «Καλώς» από 5 έως 6,49

Η απονομή των τίτλων ΔΜΣ εγκρίνεται από τη ΣΤ.

9.3 Απαραίτητα δικαιολογητικά

Για την ορκωμοσία οι μεταπτυχιακοί φοιτητές πρέπει να καταθέσουν:

1. Έντυπο Αίτησης Ορκωμοσίας

2. Βεβαίωση από την Κεντρική Βιβλιοθήκη - Αποθετήριο ΝΗΜΕΡΤΗΣ, ότι έγινε κατάθεση Ηλεκτρονικού Αρχείου και Ανάτυπο της Διατριβής.

3. Το ΠΑΣΟ, ή Δήλωση απώλειας αυτού ή μη παραλαβής αυτού.

3. Υπεύθυνη Δήλωση, στην οποία αναφέρουν ότι:

- Δεν έχουν εκκρεμότητες με τη Κεντρική Βιβλιοθήκη

- Δεν έχουν εκκρεμότητες με τη Φοιτητική Μέριμνα (σίτιση, στέγασης).

9.4 Τελετουργικό Απονομής ΔΜΣ

Η απονομή των ΔΜΣ γίνεται τουλάχιστον δύο φορές κατ' έτος, ενιαία για όλα τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα, σε ειδική δημόσια τελετή, στην οποία παρίστανται η Πρύτανης, οι Πρόεδροι των Τμημάτων και όλοι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, που έχουν εκπληρώσει τις προϋποθέσεις απονομής ΔΜΣ.

Κατά το μέχρι την απονομή του πτυχίου/διπλώματος, χρονικό διάστημα, χορηγείται, από τη Γραμματεία του ΠΜΣ, πιστοποιητικό ολοκλήρωσης των σπουδών στο οποίο αναφέρεται η ημερομηνία αποφοίτησης.

Άρθρο 10

Λογοκλοπή

Ο/Η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να αναφέρει με τον ενδεδειγμένο τρόπο αν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων. Η αντιγραφή θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή εργασίας κάποιου/ας άλλου/ης, καθώς και η χρησιμοποίηση εργασίας άλλου/ης - δημοσιευμένης ή μη - χωρίς τη δέουσα αναφορά. Η αντιγραφή οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του/της ιδίου/ας του/της υποψηφίου/ας, χωρίς σχετική αναφορά, μπορεί να στοιχειοθετήσει απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διαγραφή του/της. Στις παρα-

πάνω περιπτώσεις, η Συνέλευση του Τμήματος μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή του/της, αφού προηγουμένως του/της δοθεί η δυνατότητα να εκθέσει, προφορικά ή γραπτώς, τις απόψεις του/της επί του θέματος.

Οποιοδήποτε παράπτωμα ή παράβαση ακαδημαϊκής δεοντολογίας παραπέμπεται για αντιμετώπιση του προβλήματος στη Συνέλευση του Τμήματος. Ως παραβάσεις θεωρούνται και τα παραπτώματα της αντιγραφής ή της λογοκλοπής και γενικότερα κάθε παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας από μεταπτυχιακό/η φοιτητή/τρια κατά τη συγγραφή εργασιών στο πλαίσιο των μαθημάτων ή την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας. (απόφαση Συγκλήτου συνεδρίαση 115/25.4.2017, έγγραφο με αριθμό 318/11394/27.4.2017, με θέμα Επί του θέματος της υποχρεωτικής χρήσης της εφαρμογής «Turnitin»).

Άρθρο 11

Φοιτητικές Παροχές

11.1 Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που δεν έχουν άλλη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, δικαιούνται πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (ΕΣΥ) με κάλυψη των σχετικών δαπανών από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ).

11.2 Τέλη Φοίτησης

Στο ΠΜΣ δεν προβλέπονται τέλη φοίτησης.

11.3 Φοιτητικές υποτροφίες

Στο ΠΜΣ δεν προβλέπονται φοιτητικές υποτροφίες.

Άρθρο 12

Θέματα του Παραρτήματος Διπλώματος (άρθρο 15 του ν. 3374/2005)

Το ΔΜΣ συνοδεύεται από παράρτημα διπλώματος στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα, το οποίο, μεταξύ άλλων, περιέχει πληροφορίες και στοιχεία σχετικά με τη διάρκεια και το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών, τα προσόντα και την εξειδίκευση που απέκτησε ο πτυχιούχος και τη βαθμολογία του σύμφωνα με το ευρωπαϊκό σύστημα πιστωτικών μονάδων (ECTS).

Άρθρο 13

Διοικητική Υποστήριξη - Υλικοτεχνική Υποδομή

Το ΠΜΣ υποστηρίζεται διοικητικά από τη Γραμματεία του Τμήματος και τεχνικά από το υπολογιστικό κέντρο και τα εργαστήρια του Τμήματος, τα οποία παρέχουν και τον αναγκαίο υλικοτεχνικό εξοπλισμό.

Γραμματεία του ΠΜΣ: Γραμματεία του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών, Κτήριο Πολιτικών Μηχανικών, 1ος όροφος, Τηλ.: 2610 996502.

Άρθρο 14

Θέματα Χρηματοδότησης του ΠΜΣ

Η χρηματοδότηση των Π.Μ.Σ. προέρχεται από:

α) τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων,

β) δωρεές, παροχές, κληροδοτήματα και κάθε είδους χορηγίες φορέων του δημόσιου τομέα, όπως οριοθετείται στην περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ή του ιδιωτικού τομέα,

γ) πόρους από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων διεθνών οργανισμών,

Άρθρο 15 Αξιολόγηση

Στο τέλος κάθε εξαμήνου, πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές. Η αξιολόγηση γίνεται ηλεκτρονικά κατά τα προβλεπόμενα από τη ΜΟΔΙΠ.

Άρθρο 16 Λοιπές Ρυθμίσεις

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS+

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν με αιτιολογημένη αίτησή τους να ζητήσουν να μεταβούν σε ΑΕΙ της αλλοδαπής στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS+ για παρακολούθηση μαθημάτων ή για εκπόνηση μέρους της διπλωματικής εργασίας. Η αίτηση συνοδεύεται από σχετική επιστολή του επιβλέποντος. Εφόσον ο φοιτητής πρόκειται να παρακολουθήσει μαθήματα, στην επιστολή καθορίζονται τα μαθήματα αυτά. Επί του αιτήματος αποφασίζει η Συνέλευση μετά από εισήγηση της ΣΕ και της Επιτροπής ERASMUS.

Κατά το διάστημα της απουσίας τους, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές διατηρούν τη φοιτητική τους ιδιότητα στο ΠΜΣ του Τμήματος. Η επιτυχής ολοκλήρωση μαθημάτων στο ίδρυμα της αλλοδαπής μπορεί να συνυπολογίζεται στις υποχρεώσεις μαθημάτων του φοιτητή με τη διαδικασία μεταφοράς και συσώρευσης πιστωτικών μονάδων, σύμφωνα με το άρθρο 3 της υπουργικής απόφασης Φ5/89656/Β3/13-8-2007 (ΦΕΚ 1466/13-8-2007, τ.Β'). Η διπλωματική εργασία αξιολογείται και βαθμολογείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τα προβλεπόμενα στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών και του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών.

Άρθρο 17 Μεταβατικές Ρυθμίσεις

Οι φοιτητές που είχαν ήδη εγγραφεί σε ΠΜΣ κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4485/2017, καθώς και όσοι φοιτητές ενεγράφησαν και άρχισαν τη φοίτηση το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 σε ΠΜΣ ιδρυθέν έως τη δημοσίευσή του ν. 4485/2017, συνεχίζουν και ολοκληρώνουν το πρόγραμμα, σύμφωνα με τις ισχύουσες, έως την έναρξη ισχύος του ν. 4485/2017, διατάξεις (άρθρο 85 παρ. 2 του ν. 4485/2017).

Όσα θέματα δεν ρυθμίζονται στον παρόντα Κανονισμό, θα ρυθμίζονται από τα αρμόδια όργανα σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 18 Παραρτήματα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Υποβολή δικαιολογητικών υποψηφιότητας για το ΠΜΣ
Οι υποψήφιοι οφείλουν να καταθέσουν τα παρακάτω δικαιολογητικά

1. Έντυπη Αίτηση όπου δηλώνουν τα προσωπικά τους στοιχεία, τους τίτλους σπουδών τους καθώς και την ειδίκευση της επιλογής τους.

2. Αντίγραφο Διπλώματος/Πτυχίου (σε περίπτωση εκκρεμότητας οι υποψήφιοι υποβάλουν Υπεύθυνη Δήλωση όπου αναφέρουν το λόγο καθώς και το πότε θα ολοκληρώσουν τις σπουδές τους).

3. Αναλυτική Βαθμολογία με όλες τις συμμετοχές στις εξετάσεις (Σε περίπτωση που καταθέσουν Αναλυτική Βαθμολογία μόνο με τους προβιβάσιμους βαθμούς, καταθέτουν Υπεύθυνη Δήλωση στην οποία αναφέρεται ότι η Σχολή τους δεν χορηγεί Αναλυτική Βαθμολογία με όλες τις συμμετοχές στις εξετάσεις)

4. Απόφαση ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α./ΔΟΑΤΑΠ

5. Βιογραφικό Σημείωμα

6. Περιγραφή στόχων για το Π.Μ.Σ. (μία σελίδα μέγιστο)

7. Περιλήψη Διπλωματικής Εργασίας

8. Επιστημονικές Δημοσιεύσεις (Αρ. Εργασιών), εφόσον υπάρχουν

9. Αποδεικτικά Γνώσης Αγγλικών

10. Συστατικές Επιστολές (2 τουλάχιστον). Για κάθε επιστολή πρέπει να αναφέρεται το ονοματεπώνυμο, ο τίτλος, η διεύθυνση και τηλέφωνο του συντάξαντος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Οδηγίες συγγραφής ΔΕ

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΑ

Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ΜΔΕ) πρέπει να περιλαμβάνουν υποχρεωτικά τα εξής βασικά μέρη: Πρώτη Σελίδα (Εξώφυλλο), Πρόλογο, Περιλήψη στην ελληνική και αγγλική, Περιεχόμενα, Κατάλογο Σχημάτων, Κατάλογο Πινάκων, Κυρίως Κείμενο και Βιβλιογραφία. Εφόσον κρίνεται απαραίτητο, είναι δυνατόν μετά τα Περιεχόμενα να τοποθετείται Πίνακας Συντομογραφιών ή/και Συμβολισμών και στο τέλος (μετά από τη Βιβλιογραφία) Παραρτήματα ή Παραρτήματα.

Το κείμενο προτείνεται να δακτυλογραφείται με σκοπό την αναπαραγωγή και στις δύο όψεις λευκού φύλλου χάρτου βάρους 80 γρ. περίπου, διαστάσεων 21x29,7 cm (DIN A4) και σε 1½ διάστημα με γραμματοσειρά Times New Roman 12pt ή παραπλήσια σε μέγεθος με αυτή του παρόντος κειμένου οδηγιών, εκτός εξαιρέσεων (χάρτες, εικόνες κ.ά. μεγέθους A4, A3 ή μεγαλύτερου), με αμφίπλευρη στοίχιση. Όλα τα στοιχεία της ΜΔΕ (κείμενο, πίνακες, σχήματα κ.λπ.) τοποθετούνται εντός νοητού πλαισίου στη σελίδα A4 με περιθώρια γύρωθεν 2,5 cm. Οι σελίδες στο εκτυπωμένο κείμενο, από την Πρώτη Σελίδα έως και τον Κατάλογο Πινάκων, αριθμούνται κάτωθεν στο μέσον ή στην εξωτερική γωνία (mirror margins) με λατινικούς χαρακτήρες, i, ii, iii, ..., ενώ από το Κυρίως Κείμενο έως το τέλος αριθμούνται άνωθεν στο μέσον ή στην εξωτερική γωνία (mirror margins) με αραβικούς χαρακτήρες, 1, 2, 3,... Δεν υπολογίζεται στην αρίθμηση το εξωτερικό χονδρό εξώφυλλο της ΜΔΕ.

ΠΡΩΤΗ ΣΕΛΙΔΑ (ΕΞΩΦΥΛΛΟ)

Η πρώτη σελίδα ή το εξώφυλλο της ΜΔΕ διαμορφώ-

νεται υποχρεωτικά με τα στοιχεία του σχετικού υποδείγματος και με τήρηση-κατά το δυνατόν-των αναλογιών αυτού. Όλα τα στοιχεία του εξωφύλλου αναγράφονται στην ελληνική, εφόσον η ΜΔΕ συγγράφεται στην ελληνική, και στην αγγλική, εφόσον η ΜΔΕ συγγράφεται στην αγγλική γλώσσα. Στο κάτω μέρος της εσωτερικής σελίδας του εξωφύλλου γράφεται η πλήρης αναφορά βιβλιογραφικής παράθεσης της ΜΔΕ στην ελληνική και αγγλική γλώσσα. Το μέγεθος γραμμάτων είναι 12 pt για τα απλά, κεφαλαία ή πεζά, του υποδείγματος και 14 pt για τα έντονα κεφαλαία γράμματα του τίτλου της ΜΔΕ και του ονόματος του συγγραφέα. Όλες οι σειρές κεντρώνονται στο νοητό πλαίσιο κειμένου της σελίδας. Ο τίτλος συνιστάται να μην υπερβαίνει τις τρεις σειρές.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στον Πρόλογο, ο οποίος καταλαμβάνει την σελίδα iii, θα αναφέρεται η ακαδημαϊκή μονάδα, όπου εκπονήθηκε η εργασία, και θα αναγνωρίζονται οι συντελεστές που βοήθησαν ουσιαστικά στη διάθεση και συλλογή στοιχείων ή στη χρήση μεθόδων κ.λπ., όπως επιβλέπων ΜΔΕ, Εργαστήριο, Τμήμα, Πανεπιστήμιο Πατρών ή άλλοι φορείς και προσωπικό αυτών κ.λπ. Ο Πρόλογος δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τη μια σελίδα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Εφόσον η ΜΔΕ συγγράφεται στην ελληνική, η Περίληψη απαρτίζεται από τρία μέρη, το πρώτο όπου γίνεται σύντομη αναφορά στο συγκεκριμένο θέμα και στον σκοπό της ΜΔΕ, το δεύτερο μέρος όπου με δομή παραγράφων δίδεται η περίληψη κάθε κεφαλαίου του κυρίου μέρους της εργασίας και, τέλος, το τρίτο μέρος όπου δίδεται συνοπτικά το τελικό συμπέρασμα που προέκυψε και οι βασικές εφαρμογές και ερευνητικές προεκτάσεις (περαιτέρω μελλοντική έρευνα). Ειδικότερα, πρέπει να εμφανίζεται το μέγεθος της εργασίας, οι πρωτοτυπίες της και άλλα αξιολογικά σημεία.

Το μέγεθος της Περίληψης συνιστάται να είναι πάνω από μια και μέχρι 2 σελίδες. Την Περίληψη στην ελληνική ακολουθεί Εκτενής Περίληψη στην αγγλική γλώσσα (Summary), της οποίας το μέγεθος πρέπει να είναι τουλάχιστον 10 σελίδες.

Εφόσον η ΜΔΕ συγγράφεται στην αγγλική, εφαρμόζονται τα προαναφερόμενα, με την διαφορά ότι η Περίληψη στην αγγλική (Abstract), μεγέθους μιας έως 2 σελίδων, ακολουθείται από Εκτεταμένη Περίληψη στην ελληνική, η οποία θα πρέπει να έχει μέγεθος τουλάχιστον 10 σελίδες.

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

Το Κύριο Μέρος της ΜΔΕ αποτελείται κατ'ελάχιστον από πέντε (5) κύρια κεφάλαια:

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ, όπου γίνεται περιγραφή των εισαγωγικών στοιχείων της ΜΔΕ, ήτοι της υφισταμένης επιστημονικής και τεχνολογικής προόδου του θέματος της ΜΔΕ, με συνοπτική περιγραφή των σχετικών βιβλιογραφικών αναφορών, έτσι ώστε να εμφανίζονται τα κενά, τα οποία πρόκειται να καλυφθούν από την εν λόγω ΜΔΕ.

2. ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ, όπου περιγράφονται τα υλικά και αναλύονται λεπτομερώς οι πειραματικές ή/και θεωρητικές μέθοδοι, οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν κατά την εκπόνηση της ΜΔΕ.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΖΗΤΗΣΗ, όπου δίδονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της μεθοδολογίας για την εξαγωγή των αποτελεσμάτων, τα οποία περιέχονται σε πινακοποιημένη και διαγραμματική μορφή. Οι πίνακες πρωτογενών αποτελεσμάτων πρέπει να δίδονται υποχρεωτικώς και, εφ'όσον είναι μεγάλου μεγέθους ή πολλοί, δύνανται να τοποθετούνται στο σχετικό Παράρτημα της ΜΔΕ. Το ίδιο ισχύει και για τα σχήματα, τα οποία εμφανίζουν πρωτογενή δεδομένα. Στο κύριο μέρος της ΜΔΕ θα πρέπει να τοποθετούνται οι καταλλήλως διαμορφωμένοι πίνακες και σχήματα με επεξεργασμένα στοιχεία, τα οποία συγκρίνονται με τα δεδομένα της διεθνούς βιβλιογραφίας και επί των οποίων γίνεται η συζήτηση των αποτελεσμάτων της ΜΔΕ.

4. ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ, όπου γίνεται συνοπτική ανασκόπηση της ΜΔΕ, συγκεντρώνονται όλα τα στοιχεία πρωτοτυπίας και αναφέρονται τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την διερεύνηση του θέματος της ΜΔΕ. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρονται οι προεκτάσεις και οι συνιστώμενες μελλοντικές έρευνες.

5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ, όπου παρατίθεται κατάλογος με το σύνολο της βιβλιογραφίας που χρησιμοποιήθηκε κατά την εκπόνηση της ΜΔΕ. Κάθε βιβλιογραφική πηγή που περιλαμβάνεται στον κατάλογο της βιβλιογραφίας πρέπει υποχρεωτικώς να αναφέρεται στο κυρίως κείμενο ή στα Παραρτήματα της ΜΔΕ.

Τα κεφάλαια συνήθως χωρίζονται σε υποκεφάλαια, τα οποία αριθμούνται κατά αύξουσα τάξη, εφαρμόζοντας σύστημα αρίθμησης έως και τεσσάρων πεδίων με αραβικούς χαρακτήρες. Οι επικεφαλίδες των κεφαλαίων γράφονται με έντονα κεφαλαία γράμματα μεγέθους 14 pt και αρχίζουν πάντοτε στην αριστερή κορυφή του νοητού πλαισίου κειμένου νέας σελίδας μονής αρίθμησης. Οι επικεφαλίδες των υποκεφαλαίων 1ης, 2ας και 3ης τάξεως αρχίζουν πάντα από το αριστερό όριο του κειμένου και απέχουν κατά 1½ διάστημα από το κείμενο άνωθεν και κάτωθεν αυτών ή από την επικεφαλίδα κεφαλαίου ή υποκεφαλαίου. Οι χαρακτηριστικές για όλες τις επικεφαλίδες των υποκεφαλαίων είναι μεγέθους 12 pt. Οι επικεφαλίδες των υποκεφαλαίων 1ης τάξεως γράφονται με απλά κεφαλαία γράμματα, ενώ για τις 2ας τάξεως με έντονα πεζά γράμματα και τις 3ης τάξεως με απλά πεζά γράμματα, όπως στο ακόλουθο παράδειγμα:

5. ΕΛΕΓΧΟΣ ΟΣΜΗΡΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ ΣΕ ΧΩΡΟΥΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΤΑΦΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

5.3 ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΟΣΜΩΝ

5.3.1 Συστήματα συλλογής βιοαερίου

5.3.1.1 Σχεδιασμός συστημάτων συλλογής βιοαερίου

Κάθε παράγραφος κεφαλαίου ή υποκεφαλαίων απέχει κατά 1 cm δεξιά του αριστερού ορίου του κειμένου, χωρίς να αφήνονται κενά διαστήματα μεταξύ παραγράφων.

Οι μαθηματικές σχέσεις (εξισώσεις) πρέπει να γράφονται με ευκρίνεια, αφήνοντας 1½ κενό διάστημα άνωθεν και κάτωθεν αυτών, τοποθετώντας την αρχή τους κατά 1 cm δεξιά από το αριστερό όριο του κειμένου και την αρίθμησή τους εντός παρενθέσεων εσωτερικά και εν επαφή με το δεξιό όριο του κειμένου. Στην περίπτωση μαθηματικών σχέσεων που υπερβαίνουν την μια γραμ-

μή, αυτές αναδιπλώνονται στοιχισμένες στην αριστερή τους πλευρά. Η εντός παρενθέσεων αρίθμηση αυτών των σχέσεων είναι υποχρεωτική και γίνεται με αραβικούς χαρακτήρες ενιαία σε όλο το μήκος κάθε κεφαλαίου, με χρήση δύο πεδίων, τα οποία διαχωρίζονται με τελεία. Το πρώτο πεδίο αφορά στον αύξοντα αριθμό του Κεφαλαίου όπου ανήκει η μαθηματική σχέση και το δεύτερο πεδίο αφορά στον αύξοντα αριθμό της σχέσης με αρίθμηση κάθε φορά από την αρχή σε κάθε κεφάλαιο, όπως στο παράδειγμα:

$$S_v = \sum_{i=1}^v a_v$$

Τα σύμβολα των μαθηματικών σχέσεων ορίζονται πάντοτε στη θέση που πρωτοπαρουσιάζονται και, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, τοποθετείται και Πίνακας Συμβολισμών αμέσως μετά τα Περιεχόμενα. Η αναφορά των μαθηματικών σχέσεων στο κείμενο γίνεται με συντομογραφικό τρόπο, π.χ. «... εξ. (5.2) ...».

ΣΧΗΜΑΤΑ-ΕΙΚΟΝΕΣ-ΠΙΝΑΚΕΣ

Όλα τα σχήματα, οι εικόνες και οι πίνακες πρέπει να αριθμούνται και να φέρουν τίτλο. Εξαιρέση μπορεί να αποτελέσουν πίνακες πολύ μικρού μεγέθους (ολίγων σειρών), οι οποίοι αναφέρονται μόνο μια φορά στο κείμενο, οπότε πρέπει υποχρεωτικά να τοποθετούνται αμέσως μετά την αναφορά τους. Η αρίθμηση γίνεται με αραβικούς χαρακτήρες δύο πεδίων, όπως περιγράφεται στο εδάφιο για την αρίθμηση των εξισώσεων. Πρέπει να χρησιμοποιείται ανεξάρτητη αρίθμηση για τα σχήματα, τις εικόνες (φωτογραφίες, χάρτες) και τους πίνακες. Ο τίτλος σχήματος ή εικόνας τοποθετείται κάτωθεν αυτών, ενώ του πίνακα άνωθεν αυτού, διαχωριζόμενος πάντα από το κείμενο και το αντικείμενο (σχήμα, εικόνα ή πίνακα)

με 1½ κενό διάστημα. Τα προθέματα με την αρίθμηση των τίτλων γράφονται με έντονα πεζά γράμματα. Εάν ο τίτλος υπολείπεται της μιας γραμμής, κεντράρεται, ενώ, εάν είναι μεγαλύτερος, αναδιπλώνεται χρησιμοποιώντας μόνο διάστημα, όπως στο παράδειγμα:

Σχήμα 2.1 Υποστρώματα και κύριες ομάδες βακτηριδίων στα μεθανογενή οικοσυστήματα (Christensen and Kjeldsen, 1989)

Πίνακας 3.1 Κατώφλια οσμών στον αέρα συγκρινόμενα με τις αποδεκτές οριακές τιμές κατωφλίων και τις τιμές ανίχνευσης.

Οι πίνακες, οι εικόνες και τα σχήματα τοποθετούνται στην τελική τους θέση, κεντραρισμένα στο κείμενο, μετά από το σημείο που αναφέρονται για πρώτη φορά και κατά προτίμηση στο άνω ή κάτω μέρος της σελίδας. Διαχωρίζονται από το κείμενο με 1½ κενό διάστημα. Εάν το μέγεθος του πίνακα υπερβαίνει τη μια σελίδα, τότε υποχρεωτικά πρέπει να επαναλαμβάνεται στην αρχή της επόμενης σελίδας η σειρά τίτλων των στηλών του πίνακα. Συνιστάται, τόσο τα σχήματα όσο και οι φωτογραφίες να είναι καλής ποιότητας για καλή ασπρόμαυρη αναπαραγωγή τους. Τα γράμματα επί των σχεδίων και των πινάκων δύνανται να είναι και μικρότερα του βασικού τύπου και μεγέθους της ΜΔΕ (Times New Roman, 12 pt) με την προϋπόθεση, όμως, να παραμένουν ευδιάκριτα κατά την αναπαραγωγή τους.

Ειδικά στους πίνακες, συνιστάται η κατά το δυνατόν απαλλαγή τους από όλες τις κατακόρυφες και τις ενδιάμεσες οριζόντιες σειρές, εφ' όσον δεν κρίνονται άκρως απαραίτητες. Γενικά, απαραίτητες είναι οι οριζόντιες γραμμές άνω και κάτω από τη σειρά τίτλων των στηλών, καθώς και κάτω από την τελευταία σειρά του πίνακα, όπως στο υπόδειγμα:

Πίνακας 3.2 Μέγιστη ανιχνεύσιμη συγκέντρωση και κατώφλια οσμών σε χώρους υγειονομικής ταφής απορριμμάτων

Χημική Ονομασία	Χημικός Τύπος	Μέγιστη ανιχνεύσιμη συγκέντρωση (mg/m ³)	Κατώφλιο οσμής (ppm)
1,1-Διχλωροαιθυλένιο	CH ₂ CCl ₂	138	50
1,2-cis-Διχλωροαιθυλένιο	CHCl=CHCl	294	500 - 1000
1,2-trans-	CHCl=CHCl	-	500 - 1000
Διχλωροαιθυλένιο			
Αιθυλοβενζόλιο	C ₆ H ₅ - C ₂ H ₅	236	8,7 - 870
Αμμωνία	NH ₄	-	1 - 50
Βουτάνιο	CH ₃ -CH ₂ -CH ₂ -CH ₃	560	500

Είναι δυνατή η τοποθέτηση των παραπάνω αντικειμένων στραμμένων αριστερόστροφα κατά 90° εντός του νοητού πλαισίου του κειμένου. Τότε υποχρεωτικά στρέφεται και ο τίτλος αυτών. Κατά τα λοιπά ακολουθούνται οι προαναφερόμενοι κανόνες.

Η αναφορά των ως άνω αντικειμένων στο κείμενο δύναται να γίνεται συντεταγμένη,

π.χ. " ... Σχ. 2.1 ... ", " ... Πίν. 3.1 ... " ή " ... Εικ. 1.3 ... ".

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Οι βιβλιογραφικές αναφορές τοποθετούνται με αλφαβητική σειρά στον κατάλογο της βιβλιογραφίας, προτάσσοντας την ελληνική και ακολουθώντας με την ξενόγλωσση. Ο τρόπος γραφής των βιβλιογραφικών αναφορών γίνεται σύμφωνα με τα παρακάτω παραδείγματα:

• Παράδειγμα για Βιβλίο, Διπλωματική Εργασία ή Μελέτη

Tsobanoglous G., H. Theisen and R. Eliassen (1977), "Solid wastes: Engineering principles and management issues", McGraw-Hill.

Μουρτζούκου Α. (1994), "Καταγραφή πηγών ρύπανσης στην ευρύτερη περιοχή Πατρών και μετρήσεις αεροσωματιδίων στην Πλατεία Γεωργίου Α'", Διπλωματική Εργασία, Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών, Πανεπιστήμιο Πατρών, Πάτρα.

Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (1994), "Η ατμοσφαιρική ρύπανση στην Αθήνα", Έκθεση 1993, Τμήμα Ποιότητας Ατμόσφαιρας, Γεν. Δ/ση Περιβάλλοντος, Δ/ση Ε.Α.Ρ.Θ., Αθήνα.

• Παράδειγμα για άρθρο από Περιοδικό

Latinopoulos P., N. Theodosiou, Y. Myloropoulos and N. Myloropoulos (1994), "A sensitivity analysis and parametric study for the evaluation of the optimal management of a contaminated aquifer", *Water Resources Management*, Vol. 8, pp. 11-31.

• Παράδειγμα για άρθρο από Πρακτικά Συνεδρίου

Korfiatis G.P., M. Mohiuddin and D. Lekmine (1996), "Intrinsic remediation", *Proc. Int. Conf. Protection and Restoration of the Environment III*, (eds. E. Diamadopoulos and G. P. Korfiatis), Chania, Greece, 1996, pp. 263-271.

Κάθε βιβλιογραφική παραπομπή αναφέρεται στο κυρίως κείμενο με το επώνυμο του πρώτου συγγραφέα ακολουθούμενο από την συντομογραφία "et al.", για αναφορές στα αγγλικά, ή «κ.ά.», για αναφορές στα ελληνικά, και το έτος, εάν οι συγγραφείς είναι ένας ή περισσότεροι

από δύο, ή και με τα δύο επώνυμα αυτών, εάν είναι δύο, π.χ. Fischer et al. (1979) ή (Fischer et al., 1979), Nezu and Rodi (1986) ή (Nezu and Rodi, 1986).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Εφόσον υπάρχει Παράρτημα (ή Παραρτήματα), αυτό τοποθετείται αμέσως μετά το κεφάλαιο 5. Βιβλιογραφία, σε σελίδα με μονή αρίθμηση και ακολουθεί τίτλος χαρακτηριστικός του περιεχομένου του. Εάν υπάρχουν περισσότερα του ενός Παραρτήματα, αριθμούνται με τα ελληνικά γράμματα ως Παράρτημα Α, Παράρτημα Β κ.λπ., εφόσον η ΜΔΕ συγγράφεται στην ελληνική, και με λατινική αρίθμηση ως APPENDIX I, APPENDIX II κ.λπ., εφ' όσον η ΜΔΕ συγγράφεται στην αγγλική γλώσσα. Οι Πίνακες, τα σχήματα και οι εξισώσεις, που περιλαμβάνονται στα Παραρτήματα, δομούνται και αριθμούνται καθ' όμοιον τρόπο με την δομή και αρίθμηση αυτών στα κύρια Κεφάλαια της ΜΔΕ, με τη διαφορά ότι το πρώτο πεδίο αρίθμησης αντιστοιχεί στην αρίθμηση του εκάστοτε Παραρτήματος.

ΑΝΤΙΤΥΠΑ-ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ

Η ΜΔΕ αναπαράγεται φωτοαντιγραφικά επί διπλής όψης λευκού φύλλου χάρτου βάρους 80 γρ., μεγέθους σελίδας DIN A4, με ευθύνη του συγγραφέα. Τα απαιτούμενα αντίτυπα πρέπει να βιβλιοδετούνται με χονδρά (δύσκαμπτα) εξώφυλλα, και να φέρουν στη ράχη τους, τυπωμένα με χρυσαφή γράμματα, κατά προτίμηση σε οριζόντια διάταξη ή σε διαμήκη διάταξη, εφόσον το πάχος του τόμου δεν το επιτρέπει, τα στοιχεία που φαίνονται στο συνημμένο σχετικό Υπόδειγμα Ράχης Εξωφύλλου ΜΔΕ. Τα εξώφυλλα πρέπει να είναι μονόχρωμα και ορίζεται το μπορντώ χρώμα για τη ΜΔΕ. Στο εσωτερικό μέρος του οπισθίου εξωφύλλου της ΜΔΕ επικολλάται φάκελλος, ο οποίος περιέχει CD-ROM με το κείμενο της ΜΔΕ σε ηλεκτρονική μορφή PDF. Το τελευταίο κείμενο υποβάλλεται και στην βάση ΝΗΜΕΡΤΗΣ της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Πατρών, ακολουθώντας τη διαδικασία που προβλέπεται από τη βάση ΝΗΜΕΡΤΗΣ.

Τέλος, ορίζεται η κατάθεση στο Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών ενός πλήρους αντιτύπου της ΜΔΕ.

Ακολουθούν υποδείγματα της ράχης χονδρού (δύσκαμπτου) εξωφύλλου και 1ης και 2ης εσωτερικής σελίδας εξωφύλλου ΜΔΕ στην ελληνική και αγγλική γλώσσα.

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ

ΙΩΑΝΝΗΣ
Δ.
ΜΑΝΑΡΙΩΤΗΣ

ΠΑΤΡΑ 2000

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

**Η ΑΝΑΕΡΟΒΙΑ ΔΙΕΡΓΑΣΙΑ ΩΣ ΑΡΧΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ
ΣΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΣΘΕΝΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ**

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΙΩΑΝΝΗ Δ. ΜΑΝΑΡΙΩΤΗ
Πολιτικού Μηχανικού

ΠΑΤΡΑ 2000

Βιβλιογραφική παράθεση της Μεταπτυχιακή Διπλωματικής Εργασίας:

Μαναριώτης Ι. Δ. (2000). «*Η Αναερόβια Διεργασία ως Αρχικό Στάδιο στην Επεξεργασία Ασθενών Αποβλήτων*». Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Εργαστήριο Τεχνολογίας του Περιβάλλοντος, Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών, Πανεπιστήμιο Πατρών, Πάτρα.

Manariotis I. D. (2000). “*Anaerobic Process as Initial Treatment Stage for Low-Strength Wastewater*”. M.Sc. Thesis, Environmental Engineering Laboratory, Department of Civil Engineering, University of Patras, Patras, Greece (in Greek).

M.Sc. THESIS

IOANNIS
D.
MANARIOTIS

PATRAS 2000

UNIVERSITY OF PATRAS
SCHOOL OF ENGINEERING
DEPARTMENT OF CIVIL ENGINEERING

**ANAEROBIC PROCESS AS INITIAL TREATMENT STAGE
FOR LOW-STRENGTH WASTEWATER**

M.Sc. THESIS

IOANNIS D. MANARIOTIS
Civil Engineer

PATRAS 2000

Citation reference of the M.Sc. Thesis:

Manariotis I. D. (2000). "*Anaerobic Process as Initial Treatment Stage for Low-Strength Wastewater*". M.Sc. Thesis, Environmental Engineering Laboratory, Department of Civil Engineering, University of Patras, Patras, Greece.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Όροι συγγραφής και δημοσιοποίησης διπλωματικών εργασιών, μεταπτυχιακών εργασιών και διδακτορικών διατριβών στο Πανεπιστήμιο Πατρών

**ΟΡΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ & ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ, ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ &
ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ
ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ**

1. Κάθε τόμος με το κείμενο της εργασίας φέρει ευδιάκριτα στο πίσω μέρος της σελίδας τίτλου του τα ακόλουθα:

Πανεπιστήμιο Πατρών, [Τμήμα]

[Όνομα Συγγραφέα]

© [έτος] - Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος

2. Ο/Η Προπτυχιακός Φοιτητής (ΠΦ), Μεταπτυχιακός Φοιτητής (ΜΦ) ή Υποψήφιος Διδάκτορας (ΥΔ) -μέσα από τη σχετική φόρμα κατάθεσης της εργασίας στο Ιδρυματικό Αποθετήριο Νημερτής- εκχωρεί στο Πανεπιστήμιο Πατρών και στη Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης το μη αποκλειστικό δικαίωμα διάθεσής της μέσα από το διαδίκτυο για σκοπούς συστηματικής και πλήρους συλλογής της ερευνητικής παραγωγής του Πανεπιστημίου Πατρών, καταγραφής, διαφάνειας και προαγωγής της έρευνας.
3. Κάθε ΠΦ, ΜΦ ή ΥΔ που εκπονεί τη διπλωματική, μεταπτυχιακή εργασία του ή τη διδακτορική διατριβή του σε Τμήμα του Πανεπιστημίου Πατρών, θεωρείται ότι έχει λάβει γνώση και αποδέχεται τα ακόλουθα:
  - Το σύνολο της εργασίας αποτελεί πρωτότυπο έργο, παραχθέν από τον/ην ίδιο/α, και δεν παραβιάζει δικαιώματα τρίτων καθ' οιονδήποτε τρόπο,
  - Εάν η εργασία περιέχει υλικό, το οποίο δεν έχει παραχθεί από τον/ην ίδιο/α, αυτό πρέπει να είναι ευδιάκριτο και να αναφέρεται ρητώς εντός του κειμένου της εργασίας ως προϊόν εργασίας τρίτου, σημειώνοντας με παρομοίως σαφή τρόπο τα στοιχεία ταυτοποίησής του, ενώ παράλληλα βεβαιώνει πως στην περίπτωση χρήσης αυτούσιων γραφικών αναπαραστάσεων, εικόνων, γραφημάτων κλπ., έχει λάβει τη χωρίς περιορισμούς άδεια του κατόχου των πνευματικών δικαιωμάτων για την συμπερίληψη και επακόλουθη δημοσίευση του υλικού αυτού.
  - Ο/Η ΠΦ, ΜΦ ή ΥΔ φέρει αποκλειστικά την ευθύνη της δίκαιης χρήσης του υλικού που χρησιμοποίησε και τίθεται αποκλειστικός υπεύθυνος των πιθανών συνεπειών της χρήσης αυτής. Αναγνωρίζει δε ότι το

- Πανεπιστήμιο Πατρών δεν φέρει, ούτε αναλαμβάνει οιαδήποτε ευθύνη που τυχόν προκύψει από πλημμελή εκκαθάριση πνευματικών δικαιωμάτων.
- Η σύνταξη, κατάθεση και διάθεση της εργασίας δεν κωλύεται από οποιαδήποτε παραχώρηση των πνευματικών δικαιωμάτων του συγγραφέα σε τρίτους, π.χ. σε εκδότες μονογραφιών ή επιστημονικών περιοδικών, σε οποιοδήποτε διάστημα, πριν ή μετά τη δημοσίευση της εργασίας, και πως ο συγγραφέας αναγνωρίζει ότι το Πανεπιστήμιο Πατρών δεν απεμπολεί τα δικαιώματα διάθεσης του περιεχομένου της διπλωματικής ή μεταπτυχιακής εργασίας ή της διδακτορικής διατριβής σύμφωνα με τα μέσα που το ίδιο επιλέγει.
  - Για τους παραπάνω λόγους κατά την υποβολή της διπλωματικής ή μεταπτυχιακής εργασίας ή της διδακτορικής διατριβής ο/η ΠΦ/ΜΦ/ΥΔ υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση στην οποία δηλώνει ότι έχει λάβει γνώση και γνωρίζει τις συνέπειες του νόμου και των οριζόμενων στους Κανονισμούς Σπουδών του ΠΜΣ και του Τμήματος και στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών, καθώς και ότι η εργασία που καταθέτει με θέμα «.....» έχει εκπονηθεί με δική του ευθύνη τηρουμένων των προϋποθέσεων που ορίζονται στις ισχύουσες διατάξεις και στον παρόντα Κανονισμό.
4. Οι εργασίες δημοσιεύονται στο Ιδρυματικό Αποθετήριο το αργότερο εντός δώδεκα (12) μηνών. Η Συντονιστική Επιτροπή ενός ΜΠΣ ή η τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή μπορεί να ζητήσει, μετά από επαρκώς τεκμηριωμένη αίτηση του Επιβλέποντος καθηγητή και του/της ΠΦ/ΜΦ/ΥΔ, την προσωρινή εξαίρεση της δημοσιοποίησης της εργασίας/διατριβής στο Ιδρυματικό Αποθετήριο, για σοβαρούς λόγους που σχετίζονται με την περαιτέρω πρόοδο και εξέλιξη της ερευνητικής δραστηριότητας, εάν θίγονται συμφέροντα του ιδίου ή άλλων φυσικών προσώπων, φορέων, εταιριών κλπ. Η περίοδος εξαίρεσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τριανταέξι μήνες (36) μήνες, εφόσον δεν συντρέχουν άλλα νομικά κωλύματα. Επισημαίνεται ότι η κατάθεση της εργασίας γίνεται μετά την επιτυχή παρουσίασή της, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, και πριν την απονομή του τίτλου σπουδών, αλλά η διάθεσή της ρυθμίζεται από τη Βιβλιοθήκη ανάλογα με το σχετικό αίτημα.

ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΙ ΤΗ ΝΗΜΕΡΤΗ

Η κατάθεση της εργασίας στις δομές της Βιβλιοθήκης & Κέντρου Πληροφόρησης (ΒΚΠ), σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό της Βιβλιοθήκης & Κέντρου Πληροφόρησης (Συνεδρίαση Συγκλήτου 382/20.04.05, αναθεώρηση 59/04.06.15), είναι υποχρεωτική για τους Μεταπτυχιακούς φοιτητές ή Υποψήφιους Διδάκτορες του Πανεπιστημίου Πατρών σε ηλεκτρονική μορφή, ενώ για τους Υποψήφιους Διδάκτορες και σε έντυπη. Με την κατάθεση της εργασίας η ΒΚΠ χορηγεί τις απαραίτητες βεβαιώσεις για τις Γραμματείες των Τμημάτων τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

Κατάλογος προπτυχιακών μαθημάτων στα οποία οφείλουν να εξεταστούν οι επιλεγόμενοι για το ΠΜΣ, οι οποίοι δεν είναι Πολιτικοί Μηχανικοί

Προπτυχιακά μαθήματα για την ειδίκευση Α

<i>Απόφοιτοι Πολυτεχνικών Σχολών</i>	<i>Απόφοιτοι άλλων Σχολών</i>
Σχεδιασμός γραμμικών στοιχείων οπλισμένου σκυροδέματος	Σχεδιασμός γραμμικών στοιχείων οπλισμένου σκυροδέματος
Σχεδιασμός Μεταλλικών στοιχείων	Σχεδιασμός Μεταλλικών στοιχείων
Εδαφομηχανική Ι	Εδαφομηχανική Ι
Ανάλυση γραμμικών φορέων με μητρώα	Ανάλυση γραμμικών φορέων με μητρώα
	Μηχανική των υλικών
	Ανάλυση κατασκευών με τη μέθοδο των πεπερασμένων στοιχείων

Προπτυχιακά μαθήματα για την ειδίκευση Β

<i>Απόφοιτοι Πολυτεχνικών Σχολών</i>	<i>Απόφοιτοι άλλων Σχολών</i>
Υδραυλική	Υδραυλική
Υδρολογία	Υδρολογία
Καθαρισμός Νερού	Καθαρισμός Νερού
Επεξεργασία Λυμάτων	Επεξεργασία Λυμάτων
	Ρευστομηχανική
	Περιβαλλοντική Χημεία

Προπτυχιακά μαθήματα για την ειδίκευση Γ

<i>Απόφοιτοι Πολυτεχνικών Σχολών</i>	<i>Απόφοιτοι άλλων Σχολών</i>
Τεχνική της Κυκλοφορίας	Τεχνική της Κυκλοφορίας
Σχεδιασμός Οδών	Σχεδιασμός Οδών
Διαχείριση Τεχνικών Έργων	Διαχείριση Τεχνικών Έργων
Ανάλυση & Σχεδιασμός Μεταφορών Ι	Ανάλυση & Σχεδιασμός Μεταφορών Ι
	Ευφυή Συστήματα Μεταφορών
	Οργάνωση Έργων και Εργοταξίων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

**ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΤΙΤΛΟΣ ΓΙΑ ΜΟΝΟΤΜΗΜΑΤΙΚΟ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ**

ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ: 000

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

(ΛΟΓΟΤΥΠΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ)

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

..... (3)

ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ

.....(4)

Ο/Η ... (ονοματεπώνυμο φοιτητή)... ΤΟΥ ... (πατρώνυμο φοιτητή).. (5)

**ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΣ/ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ(6) ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ... (τμήμα
αποφοίτησης).....(7)**

ΤΟΥ .....(πανεπιστήμιο αποφοίτησης).....(8)

ΕΞ/ΕΚ ... (τόπος καταγωγής)..(9) ΟΡΜΩΜΕΝΟΣ/Η(10)

ΣΠΟΥΔΑΣΕ

ΤΟ(Ν)/ΤΗ(Ν) .....(11)

ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

ΤΟΥ/ΤΗΣ ΑΠΟΝΕΜΕΤΑΙ Ο ΒΑΘΜΟΣ

.....(12)

ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ ΣΤΟΥΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΥΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΣΤΙΣ.....(ημερομηνία κατάθεσης τελευταίας βαθμολογίας)...(13),

Η ΑΠΟΝΟΜΗ ΕΠΙΚΥΡΩΘΗΚΕ ΣΤΙΣ ... (ημερομηνία Συνέλευσης στην οποία
εγκρίθηκε η απονομή του ΜΔΕ).(14)

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΙΣ

Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ

(15)

(16)

(17)

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Πάτρα, 5 Ιουλίου 2018

Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ

ΒΕΝΕΤΣΑΝΑ ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ